

Voorwoord

Lieve lezer,

Heb je ooit een kring van paddenstoelen gezien in het bos en je afgevraagd: Wie heeft die daar neergezet?

Of ben je weleens stil gaan staan bij een rode paddenstoel met witte stippen, omdat hij net iets te veel op een huisje leek?

Dan ben je precies op de goede plek.

In dit boek neemt oma je – samen met haar nieuwsgierige kleinkinderen Janneke en Lucas – mee op een reis vol verhalen. Verhalen over paddenstoelen die dansen, die fluisteren, die genezen, of die diep in het bos de ingang vormen naar een verborgen stad.

Sommige verhalen zijn eeuwenoud, sommige klinken als sprookjes, en andere zijn zó wonderlijk dat ze eigenlijk niet verzonnen kunnen zijn. En tussen de verhalen door vertelt oma ook wat echt is – want de natuur is soms nog gekker dan een fabel.

Dus zet je fantasie open, trek je laarzen aan (al is het maar in je hoofd), en ga mee op avontuur.

Want onder elk blad, achter elke boom, en onder elke hoed... schuilt een verhaal.

Veel leesplezier – en kijk voortaan twee keer voordat je op een paddenstoel trapt.

Hoofdstuk 1: Bij Oma aan de Haard

Op een gure herfstmiddag, toen de wind hilde rond het huisje van oma en de bladeren als dansende vuurvliegjes door de lucht dwarrelden, zaten Janneke en Lucas knus bij het knetterende haardvuur. De geur van kaneelthee vulde de kamer, vermengd met het zoete aroma van appelcake die in de oven stond. Het was hun lievelingsplek, niet alleen vanwege de warmte, maar vooral vanwege de verhalen.

Oma zat in haar oude schommelstoel, een deken over haar benen en haar haren opgestoken in een losse knot. Ze droeg haar dikke bril iets lager op haar neus en keek de kinderen aan met een twinkeling in haar ogen.

"Lieve Janneke en Lucas," begon ze, terwijl ze met een stokje in het vuur prikte, "kom dichterbij, want ik ga jullie iets vertellen dat weinig mensen weten. Het gaat over paddenstoelen. Niet zomaar paddenstoelen, maar magische, mysterieuze, en soms ondeugende wezens die al eeuwenlang hun geheimen fluisteren aan wie wil luisteren."

Lucas liet zich op een dik kussen voor de haard zakken en Janneke kroop onder de deken naast oma. "Magische paddenstoelen? Zoals in sprookjes?" vroeg ze.

Oma knikte langzaam. "Sprookjes zijn vaak niet zomaar verzonnen, meisje. Ze zijn gebaseerd op eeuwenoude verhalen, op dingen die mensen hebben meegemaakt, of dachten dat ze meemaakten. En paddenstoelen, die spelen daarin een hele bijzondere rol."

"Zijn ze dan echt magisch?" vroeg Lucas met grote ogen.

"Tja," zei oma geheimzinnig. "Sommige mensen zeggen van wel. In de schaduw van oude eiken en in de diepten van verborgen grotten groeien paddenstoelen in allerlei vormen en kleuren. Ze verschijnen plotseling, soms letterlijk van de ene dag op de andere. En dat vinden mensen al eeuwenlang verdacht."

Ze leunde wat dichterbij hen toe. "Er zijn verhalen over feeën die in paddenstoelen wonen, over kabouters die ze gebruiken als schoorstenen, over heksen die ze koken in hun ketels. Maar ook over wijze mannen en vrouwen die ze gebruikten om te genezen, of om dingen te zien die anderen niet konden zien."

Lucas huiverde een beetje, maar niet van angst – van spanning. Janneke keek naar het vuur, alsof ze daar al de eerste paddenstoel zag opduiken.

Oma glimlachte. "En vandaag neem ik jullie mee op reis. Een reis over de hele wereld, zonder dat we op hoeven te staan. Want ieder land, iedere cultuur heeft zijn eigen paddenstoelenverhalen. En die verhalen vertellen ons niet alleen iets over de natuur, maar ook over de mensen zelf."

OMA VERTELT EEN WEETJE: "Wisten jullie dat paddenstoelen niet bij de planten horen, maar een heel eigen rijk vormen in de natuur? Ze zijn schimmels! En sommige kunnen echt binnen één nacht uit de grond schieten. Wetenschappers hebben ontdekt dat ze onder de grond verbonden zijn met elkaar via fijne draadjes: het mycelium. Zo praten ze met bomen en helpen ze het bos gezond houden. Alsof het een geheim netwerk is, diep onder onze voeten."

Hoofdstuk 2: De Verloren Kabouterstad

De regen tikte nog steeds zachtjes tegen de ruiten terwijl de haard knetterde. Lucas lag op zijn buik op het tapijt, zijn hoofd leunend op zijn handen. Janneke had haar benen onder zich gevouwen en staarde vol verwachting naar oma.

“Weten jullie,” begon oma, haar stem iets lager en geheimzinniger, “dat er diep in het oude Eikenbos een stad verborgen ligt die je alleen kunt zien als je heel goed kijkt?”

“Een stad?” vroeg Lucas, zijn ogen groot. “Een echte stad?”

“Niet zomaar een stad,” zei oma met een glimlach. “Een kabouterstad. Klein, schitterend, gebouwd tussen de wortels van bomen en in de hoeden van paddenstoelen. Huizen zo klein als theekopjes, raampjes van dauwdruppels, schoorstenen van eikenmos...”

“Wauw,” fluisterde Janneke. “En hoe kom je daar?”

“Dat is het moeilijke,” zei oma. “Je kunt er niet zomaar heen. De stad laat zich alleen zien aan kinderen met een open hart en een nieuwsgierige geest. En... je moet iets opofferen. Iets kleins, maar dierbaars.”

Lucas fronste. “Zoals wat?”

“Een dennenappel waar je dol op bent. Een veertje dat je altijd in je jaszak hebt. Of een steentje waar je een wens op hebt gedaan.”

“En dan?” vroeg Janneke, haar stem nauwelijks hoorbaar.

“Dan zie je het,” fluisterde oma. “Tussen de wortels van een oude eik verschijnt een klein deurtje. Er brandt licht achter het raampje. En als je goed luistert, hoor je zachte muziek... kabouters die fluiten terwijl ze werken.”

De kinderen keken elkaar aan, hun ogen glinsterend van spanning.

“Maar,” vervolgde oma, haar gezicht nu serieus, “de stad wordt bewaakt.”

“Door wie?” vroeg Lucas, zijn stem net iets hoger dan normaal.

“Door de heksenhoed,” zei oma plechtig. “Een grote, rode paddenstoel met een zwarte rand. Hij ziet eruit als een gewone paddenstoel, maar vergis je niet. Als je te dichtbij komt met verkeerde bedoelingen, fluistert hij rare dingen. Soms laat hij je dingen zien die er niet zijn. Hij probeert je in de war te brengen.”

“Eng,” zei Janneke zachtjes.

“Maar ook wonderlijk,” zei oma. “Want als je dapper bent, eerlijk en oplettend, dan leidt het pad van paddenstoelen je rechtstreeks naar de stad. Daar dansen de kabouters ’s avonds in een kring, met lichtgevende bessen in hun handen, en zingen ze oude liedjes van de natuur.”

Lucas slikte. “Ik wil daarheen.”

Oma glimlachte. “Misschien... als je ooit een kring van paddenstoelen ziet in het bos, en je bent helemaal stil, dan hoor je ze zingen. En misschien, heel misschien, gaat er dan een deurtje open.”

OMA VERTELT EEN WEETJE:

“Wisten jullie dat sommige paddenstoelen echt lijken te verschijnen en verdwijnen alsof het magie is? Dat komt doordat het grootste deel van de paddenstoel — het mycelium — onder de grond zit. Alleen de ‘vrucht’ zie je boven de grond. Als de omstandigheden goed zijn — genoeg vocht, warmte en donkerte — kan zo’n hoedje ineens verschijnen, soms zelfs in één nacht! Daarom dachten mensen vroeger dat kabouters of geesten ze tevoorschijn toverden.”

Hoofdstuk 3: Verhalen van Overal

Oma legde haar bril op tafel, nam een slok van haar lauwe thee, en veegde met haar mouw een beslagen plekje op het raam. Buiten sloeg de regen tegen het glas, maar binnen voelde het als een warme cocon vol verhalen.

“Wat ik jullie nu ga vertellen,” begon ze, terwijl ze haar handen vouwde alsof ze een geheim vasthield, “is dat paddenstoelen niet alleen hier bijzonder zijn. Over de hele wereld worden ze gezien als iets magisch.”

Lucas spitste zijn oren. “Overal?”

Oma knikte. “In de verre wouden van Siberië, bijvoorbeeld, geloven mensen dat er reusachtige paddenstoelen groeien. Zo groot als bomen! Ze zeggen dat het huizen zijn van bosgeesten. Als je ze zomaar aanraakt of vernielt... dan roep je hun woede over je af.”

“Jeetje,” zei Janneke. “En wat doen die geesten dan?”

“Ze laten je verdwalen. Of ze zorgen ervoor dat je stem verdwijnt en je nooit meer een verhaal kunt vertellen. Maar,” voegde oma er met een glimlach aan toe, “als je beleefd groet en een klein steentje of blaadje als geschenk neerlegt, dan helpen ze je juist. Ze wijzen je de weg.”

Lucas zuchtte van opluchting.

“En in Zuid-Amerika,” vervolgde oma, “groeien paddenstoelen die licht geven in het donker. In de tropische regenwouden geloven mensen dat die lichtjes de zielen van hun voorouders zijn. Als je zo’n paddenstoel tegenkomt, moet je even stilstaan, glimlachen en hem bedanken.”

“Wat mooi,” fluisterde Janneke. “Alsof de natuur op je let.”